

УДК 355.42.001/351.742:623.618.5

М. О. Єрмошин, В. А. Кириленко

ІНФОРМАЦІЙНО-АНАЛІТИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ВИКОНАННЯ СЛУЖБОВО-БОЙОВИХ ЗАВДАНЬ З КОНВОЮВАННЯ

Розглянуто існуючі тенденції щодо побудови системи інформаційно-аналітичного забезпечення правоохоронних органів і внутрішніх військ під час виконання службово-бойових завдань з конвоювання. Запропоновано підходи до отримання службової інформації, необхідної для управлінської діяльності.

Під час організації і виконання службово-бойових завдань (СБЗ) з конвоювання керівництво та відповідні структурні підрозділи правоохоронних органів, командири і штаби внутрішніх військ залучаються до процесів збирання, передачі, зберігання, накопичення, аналізу, надання й архівування даних. Для цього вони використовують традиційні інформаційні технології, за якими сьогодні не завжди можливо своєчасно надати необхідну інформацію. Це зумовлює необхідність створення оперативного доступу до інформаційного ресурсу щодо конвоювання, який відповідатиме потребам у службовій інформації різних рівнів управління і при достатній агрегації чи декомпозиції забезпечить сумісність та узгодженість управлінських рішень.

Постановка проблеми. Інформація стосовно конвоювання надходить до правоохоронних органів і військових частин (підрозділів) внутрішніх військ у формі текстових і табличних документів на паперових носіях. Безпосередньо її збирання, передачу, зберігання, накопичення, аналіз, надання й архівування здійснюють відповідні посадові особи вручну. Своєчасно отримати необхідну інформацію для прийняття рішення в умовах обстановки, що динамічно змінюється, керівництво правоохоронних органів і командування військових частин внутрішніх військ можуть не завжди. Тому виникає завдання побудови на основі сучасних інформаційних технологій системи інформаційно-аналітичного забезпечення виконання службово-бойових завдань з конвоювання.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Системи інформаційно-аналітичного забезпечення та їх призначення у загальному вигляді розглянуто у [1–5] без урахування специфіки виконання службово-бойових завдань з конвоювання правоохоронними органами і внутрішніми військами. Це, у свою чергу, потребує визначення таких понять, як інформаційно-аналітичне забезпечення та

система інформаційно-аналітичного забезпечення виконання службово-бойових завдань з конвоювання і розроблення підходів до отримання інформації, яка за повнотою і достовірністю даних задовольнить потреби керівництва правоохоронних органів та командирів і штабів військових частин внутрішніх військ.

Мета статті полягає у визначенні основних підходів до побудови системи інформаційно-аналітичного забезпечення організації і виконання службово-бойових завдань з конвоювання правоохоронними органами і внутрішніми військами.

Виклад основного матеріалу. Для ефективного функціонування правоохоронних органів і внутрішніх військ у процесі виконання службово-бойових завдань з конвоювання необхідно забезпечити їх органи управління потрібною службовою інформацією. Під поняттям “забезпечення” розуміємо дію, зберігання, виконання, гарантію здійснення будь-якого процесу.

Під інформаційно-аналітичним забезпеченням правоохоронних органів і внутрішніх військ під час виконання СБЗ з конвоювання розуміється надання можливостей їх керівникам та органам управління на підставі наявної і отриманої інформації здійснювати управління процесами виконання службово-бойових завдань, а також задовольняти інформаційні потреби підпорядкованих структурних підрозділів, військових частин та варт, використовуючи сучасні інформаційні технології.

Під системою інформаційно-аналітичного забезпечення правоохоронних органів і внутрішніх військ під час виконання СБЗ з конвоювання розуміється сукупність підрозділів і програмно-технічних, телекомунікаційних засобів, що забезпечують процеси збирання, оброблення, накопичення, аналізу, зберігання та відображення інформації щодо процесів організації і виконання службово-бойових

завдань, а також проведення взаємопов'язаних нормативно-правових, організаційно-розпорядчих заходів.

Основне призначення системи інформаційно-аналітичного забезпечення правоохоронних органів і внутрішніх військ під час виконання СБЗ з конвоювання – це інформатизація процесів, що здійснюються у ході організації, підготовки і виконання службово-бойових завдань з конвоювання правоохоронними органами і внутрішніми військами. На систему інформаційно-аналітичного забезпечення правоохоронних органів і внутрішніх військ у процесі виконання СБЗ з конвоювання покладаються такі завдання: отримання оперативної та остаточної інформації щодо кожного конкретного службово-бойового завдання; облік, накопичення, систематизація та аналіз інформації з визначенням передумов, причин та причинно-наслідкових зв'язків; розрахунок та оцінювання показників службово-бойових можливостей структурних підрозділів, військових частин, підрозділів і варт з конвоювання; передавання інформації за рівнями організаційно-штатної структури правоохоронних органів і внутрішніх військ у встановленому порядку.

Система інформаційно-аналітичного забезпечення правоохоронних органів і внутрішніх військ у процесі виконання СБЗ з конвоювання повинна відображатися у вигляді взаєморозташованих складових частин, які тісно пов'язані спільною метою і виконуваними завданнями, що в основі складає єдине ціле.

Тому під структурою системи інформаційно-аналітичного забезпечення правоохоронних органів і внутрішніх військ під час виконання СБЗ з конвоювання розуміється взаємне розташування їх пунктів управління і варт з конвоювання у процесі несення бойової служби та сукупність стійких взаємозв'язків і взаємовідносин між ними, які забезпечують реалізацію функцій добування, збирання, передачі, оброблення, зберігання, пошуку, відображення і безпосереднього використання даних для виконання службово-бойових завдань [5].

Система інформаційно-аналітичного забезпечення правоохоронних органів і внутрішніх військ під час виконання СБЗ з конвоювання за допомогою сучасних інформаційних технологій повинна забезпечити зв'язок між пунктами управління на всіх рівнях і передавання інформації на автоматизовані робочі місця (АРМ) посадових осіб, відповідальних за організацію і виконання

службово-бойових завдань з конвоювання. Технічне забезпечення цієї системи має давати можливість цим посадовим особам проводити моніторинг та об'єктивний контроль за виконанням службово-бойових завдань у режимі реального часу з передачею і відображенням необхідної інформації.

Для функціонування системи інформаційно-аналітичного забезпечення правоохоронних органів і внутрішніх військ у процесі виконання СБЗ з конвоювання необхідно створити специфічні математичні моделі та інформаційні, інформаційно-розрахункові задачі з відповідною класифікацією та кодуванням інформації, уніфікованими документами й інформаційними базами даних, що складатимуть основу для відображення змісту службової інформації.

Інформаційно-аналітичне забезпечення має дати можливість доводити інформацію до органів управління правоохоронних органів, військових частин та підрозділів внутрішніх військ, споряджених варт з конвоювання, а також зворотню інформацію у режимі реального часу з мінімальними часовими показниками на її оброблення, передачу, отримання, відображення.

У процесі прийняття рішення посадовими особами на виконання службово-бойового завдання з конвоювання оцінка обстановки має здійснюватися на основі інформації, зібраної та отриманої від структурних підрозділів правоохоронних органів і військових частин внутрішніх військ, які задіяні під час виконання цього завдання. Для забезпечення юридичної відповідальності за об'єктивність та своєчасність надання такої інформації її треба надавати за завчасно визначеними інформаційними складниками і у певному вигляді.

Технічною основою системи інформаційно-аналітичного забезпечення правоохоронних органів і внутрішніх військ у процесі виконання СБЗ з конвоювання повинна стати мережа АРМ фахівців з конвоювання, які здійснюватимуть інформаційно-аналітичну роботу на різних рівнях управління.

Під інформаційно-аналітичною діяльністю фахівців з конвоювання правоохоронних органів і внутрішніх військ розуміється проведення комплексу організаційних і методичних заходів для вивчення й оцінювання інформації про зовнішні та внутрішні фактори процесів конвоювання та ін., причинно-наслідкові зв'язки виконання завдань,

визначених для цієї діяльності.

Це особливий напрям інформаційної діяльності, пов'язаний з виявленням, обробленням, збереженням та поширенням інформації у сфері конвоювання. Проте для управління виконанням службово-бойових завдань з конвоювання важливим є не стільки своєчасне ознайомлення з первинною інформацією, скільки випереджувальне виявлення проблемних ситуацій і прогноз розвитку подій, що можуть відбуватися під час їх виконання. Необхідність в отриманні такої інформації зумовлена специфікою службово-бойових завдань з конвоювання й особливістю правових відносин між особами, які перебувають під охороною варт і особовим складом цих варт. Це потребує не просто констатації фактів злочинів, подій, дисциплінарних проступків, які можуть бути вчинені у процесі конвоювання, а й системного підходу до розв'язання цих проблем у цілому на основі поєднання інтелектуальних здібностей людини з функціональними можливостями сучасних автоматизованих інформаційних систем.

Результатом аналітичної діяльності фахівців з конвоювання можуть бути інформаційні документи у вигляді висновків, рекомендацій, прогнозів. Це, насамперед, огляди, щорічні доповіді, аналітичні довідки. До різновидів оглядової інформації слід віднести також інформаційні релізи, підготовка яких потребує аналізу первинної інформації, її розподілу на основну та надлишкову, відкриту та конфіденційну, головну та периферійну. Тому у процесі інформаційно-аналітичної діяльності широко використовуються методи критичної оцінки інформації. Інформаційні документи, що містять прогноз розвитку проблемної ситуації, є засобом інформаційного управління.

Основними критеріями оцінювання результатів інформаційно-аналітичної діяльності фахівців з конвоювання повинні стати: актуальність, новизна, важливість, достовірність, об'єктивність, однозначність, повнота інформації, яка необхідна для прийняття обґрунтованих рішень. Загальні методи-підходи та методи-прийоми, що повинні використовувати органи управління правоохоронних органів і внутрішніх військ під час прийняття рішень, розглянуті в [5].

Висновки

Правоохоронні органи і внутрішні війська у процесі виконання службово-бойових завдань з конвоювання потребують різноманітної інформації, яка за повнотою і достовірністю даних повинна задовольняти їх потреби. Проте існуюча система інформаційного забезпечення не завжди своєчасно може надати керівництву правоохоронних органів, командирам і штабам військових частин необхідну для прийняття рішень інформацію в умовах обстановки, що динамічно змінюється. Тому виникає завдання створити для правоохоронних органів і внутрішніх військ на основі сучасних інформаційно-технічних засобів систему інформаційно-аналітичного забезпечення службово-бойових завдань з конвоювання.

Список використаних джерел

1. Городнов В. П. Теоретичні основи інформаційно-аналітичного забезпечення процесів охорони державного кордону (у контексті завдань національної безпеки України в прикордонній сфері) : моногр. / [В. П. Городнов, М. М. Литвин, Д. В. Іщенко, В. А. Кириленко]. – Хмельницький : Вид-во НАДПС України, 2009. – 473 с.
2. Теорія прийняття рішень органами військового управління : моногр. / [В. І. Ткаченко, Г. А. Дробаха, Є. Б. Смірнов, В. М. Більчук та ін.; за ред. В. І. Ткаченка, Є. Б. Смірнова]. – Х. : ХУПС. – 2008. – 545 с.
3. Городнов В. П. Моделювання бойових дій військ (сил) протиповітряної оборони та інформаційне забезпечення процесів управління ними (теорія, практика, історія розвитку) : моногр. / В. П. Городнов, Г. А. Дробаха, М. О. Єрмошин. – Х. : Харк. військ. ун-т, 2004. – 409 с.
4. Довбня В. В. Особливості інформаційного забезпечення у внутрішніх військах МВС України / В. В. Довбня // Честь і закон. – 2009. – № 4. – С. 4–12.
5. Синтез адаптивних структур системи зенітного ракетно-артилерійського прикриття об'єктів і військ та оцінка її ефективності : моногр. / [А. Я. Торопчин, І. О. Кириченко, М. О. Єрмошин, Г. А. Дробаха, М. П. Долина]. – Х. : ХУПС, 2006. – 348 с.

Стаття надійшла до редакції 01.12.2010 р.